

କାନ୍ତପଥ

Scanned under
Project Pothi

ଭାଗ-(କ)-କାଂଦଣା

କାଂଦଣା : ଏକ	ହାଣ୍ଡିମଙ୍ଗୁଳା	୧୧
କାଂଦଣା : ଦୁଇ	ବରଧର ଯିବାବେଳେ	୧୨
କାଂଦଣା : ତିନି	ବରଧର ଫେରିଲାବେଳେ	୧୩
କାଂଦଣା : ଚାରି	ବର ଆସିବାବେଳେ	୧୪
କାଂଦଣା : ପାଞ୍ଚ	କନନ ଆଂଜୁଳି	୧୪
କାଂଦଣା : ଛଅ	ବିବାହ ପରେ ବେଦ ଫେରନ୍ତି (ବାପାଙ୍କୁ ଧରି)	୧୫
କାଂଦଣା : ଷାତ	ବେଦ ଫେରନ୍ତି କାଂଦଣା (ଭାଇକୁ ଧରି)	୧୬
କାଂଦଣା : ଥାର	ବିଦା ହେବା ବେଳେ କାଂଦଣା	୧୭
କାଂଦଣା : ନାଥ	ପୁଣି ପଦ୍ମପୂର୍ଣ୍ଣ ଭର୍ତ୍ତା ଜଳେ (ବାପାଙ୍କୁ ଧରି)	୧୯
କାଂଦଣା : ଦଶ	କଟକ ଦେପଟେ ମେରୁ ଯାତରା	୧୯
କାଂଦଣା : ଏଗାର	ଯାହା ଘରେ ନାହିଁ ସ୍ଵଜ ବିଗଠା	୧୯
କାଂଦଣା : ବାର	କମଳା ପଦି ବିମଳା ରଦ୍ଦ	୧୯
କାଂଦଣା : ତେର	ଆଡ଼ ଜଡ଼ାଜେଲ ଆଡ଼ ବହଳ	୧୯
କାଂଦଣା : ଚତୁର	ମୀନ ଖେଳୁଥାଏ ଜଳି ଭବରେ	୧୯
କାଂଦଣା : ପଂଦର	ଦୁଇଦିନ ଦୁଇଘନ୍ତରେ ଯିବ	୧୯
କାଂଦଣା : ପୋହଳ	ରଇବତ ପରବତେ	୧୯
କାଂଦଣା : ଦତ୍ତର	କନପଣୀ ଭଲି ବଢ଼େଇଥିଲୁ	୧୯
କାଂଦଣା : ଥଠର	ଗୁନୁଚୁ ଗୁଆ ଉତେ ତେର (ବଡ଼ ମା)	୨୦
କାଂଦଣା : ଉଣେଇଣି	କାଣିଜନ୍ମ ପଡ଼େ ପିଣ୍ଡା ତଳକୁ (କକା)	୨୦
କାଂଦଣା : କୋଡ଼ିଏ	ଭାସେ ପଦ୍ମପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଣି ଜଳେ	୨୦
କାଂଦଣା : ଏକୋଇଣି	ସୁକୁନାଶାଗତ ଦଳ ରାଇତା (ଗୁଡ଼ି)	୨୦
କାଂଦଣା : ବାଇଣି	ଜହା ଆସଇ କି ତକା ପରି	୨୦
କାଂଦଣା : ରେଣି	ଟେପିଟେପି ତିତା ରତ୍ନବଦନ (ନୁଆବୋଇ)	୨୦
କାଂଦଣା : ରଦ୍ଦି	କଳ୍ପିତା ଯୋଈଁ ସରୁ ଅଳିତା	୨୦

ହାଣ୍ଡି ମଙ୍ଗୁଳା

ମରଗଲେ ନୂଆ ହାଣ୍ଡି ହୃଥଇ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ନୂଆ ଲୁଗା କଣାହୋଇ ଆସଇ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ମୁହିଁ ତ ଜଇଛୁ ନେବେ ଦେଖୁଚୁ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ନୂଆ ହାଣ୍ଡି ନୂଆ ଲୁଗା କରୁଚୁ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ମଙ୍ଗଳ ବେଳରେ ମଙ୍ଗଳ କଥା, ଲେ ମୋ ବୋଉ
କପୀ କରୁ ଏଇ ଅମଙ୍ଗଳ କଥା, ଲେ ମୋ ବୋଉ ।

ଜଇଲୁ ଗଛକୁ କାଟି ଦେଉଚୁ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ବଞ୍ଚିଥିଲୁ ଜନ ମାରି ଦେଉଚୁ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ଜନମ ବେଳେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ଶାଳରୁ, ଲେ ମୋ ବୋଉ
ତଣ୍ଡି କାଟି ଯାହା ମାରି ନ ଦେଲୁ, ଲେ ମୋ ବୋଉ ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦି, ପୁଣ୍ୟ)

କାନ୍ଦଣା - ୪

କାନ୍ଦଣା--୨

ବରଧର ସିକାଚେଳେ କାନ୍ଦଣା

ଯାହା ଅବାଟକୁ ବାଟକରି ଗୁଲିବ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ଆଦେଶକୁ ଦେଶ ମଣି ଆସିବ, ହେ ମୋ ଭାଇ ।
ତୁମ ପଦ୍ମପାଦ ଥର ପବନ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ଅପବନ ରାଜ୍ୟ ହେବ ପବନ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ମରୁଭୂର୍ଜରେ ବୃକ୍ଷ ଥାପି ଆସିଲ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ପାଞ୍ଚାଶରେ ପଢ଼ ଗୁରୁ ଥୋଇଲ, ହେ ମୋ ଭାଇ ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦ, ପୁଣ୍ଡ)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାଦଙ୍କ ସଂଗ୍ରହରୁ)

କାନ୍ଦଣା - ୩

ବରଧର ଫେରିଗଲାଚେଳେ କାନ୍ଦଣା

ଆଦେଶକୁ ଦେଶ କରି ଆସିଲ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ଆବାଟକୁ ବାଟ କରି ଫେରିଲ, ହେ ମୋ ଭାଇ ।
ଅପବନ ରାଜ୍ୟ ହେଲା ପବନ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ଅପାଦକୁ କଳ ରୁମେ ସୁଧାଦି, ହେ ମୋ ଭାଇ
ଅରଣ୍ୟରେ ଅଗ୍ନି କୃଷ୍ଣ ଖୋଲିଲ, ହେ ମୋ ଭାଇ
ତା' ଭିତରେ ମତେ ଆହୁତି ଦେଲ, ହେ ମୋ ଭାଇ ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦ, ପୁଣ୍ଡ)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାଦଙ୍କ ସଂଗ୍ରହରୁ)

ବର ଆସିବାଚେଳେ କାନ୍ଦଣା

ଯମଗଣମାନେ ମାଡ଼ ଆସିଲେ, ହେ ନୁଆବୋହୁ
ବିଷ୍ଣୁଗଣମାନେ ଆଡ଼େଇ ଗଲେ, ହେ ନୁଆବୋହୁ ।
କେତେ ପ୍ରକାରେ ତ କାଜେ ଦାଜଣା, ହେ ନୁଆବୋହୁ
ଶୁଣି ପାଠିଯାଏ ମୋ ଛୁଟ ସିନା, ହେ ନୁଆବୋହୁ ।
ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ଲଗି ଦ୍ରୁପଦ ରଜା, ହେ ନୁଆବୋହୁ
ବରଣ କରଇଲେ ଲକ୍ଷେକ ରଜା, ହେ ନୁଆବୋହୁ ।
ଏବେ ମୋହନଟି ବିପ ଭାଇ ମୋର, ହେ ନୁଆବୋହୁ
ବର ଆଣିଛନ୍ତି ଲକ୍ଷେ ଅସୁର, ହେ ନୁଆବୋହୁ ।
ସପ୍ତରଷ୍ମି ଯେବେ କର ଥାଆନ୍ତେ, ହେ ନୁଆବୋହୁ
ଶଙ୍କରଙ୍କ ହେ ସିନା ପାଇ ଥାଆନ୍ତେ, ହେ ନୁଆବୋହୁ ।
ଜାଗୁ ଶବରକୁ ଧର ଆଣିଲେ, ହେ ନୁଆବୋହୁ
ତାକୁ ହାତ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଆଣି କି ସୁଖ ପାଇଲେ
ହେ ନୁଆବୋହୁ ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦ, ପୁଣ୍ଡ)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାଦଙ୍କ ସଂଗ୍ରହରୁ)

କନକ ଆଞ୍ଜୁ କାନ୍ଦଣା

ଭିଷା ନେଉଥିରୁ ହାତ ପଡ଼ାଇ ଲେ, ମୋ ବୋଇ
ଭିଷା ଦେଉଛି ମୁଁ ଚୋରେ କିପାଇଁ ଲେ, ମୋ ବୋଇ ।

ଏହି ସେହିଯାଳ ଦେଲୁ ପାହୋଇ ଲେ, ମୋ ବୋଇ
ଏହିକି ପାଖାଣ ଦେଇ ତୋହରି ଲେ, ମୋ ବୋଇ ।

ଜନ୍ମ କରିଥିଲୁ ହୀଅ କାହିଁକି ଲେ, ମୋ ବୋଇ
ଦୟା ମାୟା ଟିକେ ତୋର ନାହିଁକି ଲେ, ମୋ ବୋଇ ।

ଏତେ କଲବଲ କରୁ କିପାଇଁ ଲେ, ମୋ ବୋଇ
ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ଥବା ଦେଲୁ ଭସାଇ ଲେ, ମୋ ବୋଇ ।

ଏବେ ମାଆ ହୃଦ ତୋର କେହେ
ହତ ବକ୍ତୁଳ ଲେ, ମୋ ବୋଇ
ଆଜିଠାରୁ ମୋର ଅଳି ଧରୁଛି ଲେ, ମୋ ବୋଇ ।

ଆଜିଠାରୁ ସ୍ନେହ ସବୁ ସରିଲ ଲେ, ମୋ ବୋଇ
ତୋ ମୁଣ୍ଡରୁ ସବୁ ଜଞ୍ଜାଳ ଗଲ ଲେ, ମୋ ବୋଇ ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦା, ପୁଣା)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସଂଗ୍ରହରୁ)

ଦିବାହ ପରେ ଦେବୀ ଫେରନ୍ତ କାନ୍ଦଣା

ଶଙ୍ଖ ପାଣି ଟେକିଦେଇ ହେଲ ଅଚିନ୍ତ୍ୟା, ହେ ବାପା
ତମ କନ୍ୟାକୁ ଯାହା ଘୋରୀ ହାତରେ ଦେଲ ଭିଷା,
ହେ ବାପା ।

ଘୋରୀ କପଟ କେବେ ଜାଣି ନ ପାରିଲ, ହେ ବାପା
ଲାଭ ହୃମାରେ ରହୁଗୁଡ଼ି ଯାତି ଭରିଲ, ହେ ବାପା ।
ସମ୍ମୁଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରିଲେ ସିନା ମିଳେ ଅମୃତ, ହେ ବାପା
ମନ୍ତ୍ରନରୁ ସଙ୍ଗ ପାଇ ଥାଆନ୍ତ, ହେ ବାପା ।
ଏବେ ଗଢ଼ିଆ କାହିଁକି ଖୋଜି ବସିଲ, ହେ ବାପା
କୁଳ ଗେଣ୍ଟ୍ରାଟିଏ ସିନା ପାଇଲ, ହେ ବାପା ।
ଲକ୍ଷେ ଶାଳଗ୍ରାମ ମଣିଲ ଭାକୁ, ହେ ବାପା
ଏବେ ସମ୍ବନ୍ଧ କୁଳ ଗେଣ୍ଟ୍ରାଟାକୁ ହେ ବାପା ।
ମୋ ଲଗି ଥିଲ ଭୁମର ଜଞ୍ଜାଳ ହେ ବାପା
ଏବେ ଜଞ୍ଜାଳରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଲ ହେ ବାପା ।
ଭରତ ମଣିଲ ଭୁମକୁ ଜଣା ହେ ବାପା
ମୋହ ଲଗି ସବୁ ହେଲ ଅଜଣା ହେ ବାପା ।
ଚରଦିଗ୍ୟାକ ବୁଲି ଆସିଲ ହେ ବାପା
ମନେ ପଦକୁଡ଼ିଆରେ ଆଶ୍ରା ଦେଲ ହେ ବାପା ।
ଗଲ ଦୋଇ ରଧ ପାଦ ଧରିଲ ହେ ବାପା
ପାନ୍ଦି ହୋଇ ଶୃଗାଳ ସଙ୍ଗତେ ଜାରି ଅଜିଲ ହେ ବାପା ।
ଗଲ ମୁକୁଟକୁ ଗୋଡ଼େ ଦକ୍ଷତ ହେ ବାପା
ପାଳ ପାଣ୍ଡୋରକୁ ଶିରେ ଲଦୁତ ହେ ବାପା ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦା, ପୁଣା)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସଂଗ୍ରହରୁ)

ବେଦୀ ଫେରନ୍ତ କାନ୍ଦଣା (ଭାଇକୁ ଧରି)

ଯେ ସର ନୁହନ୍ତି ପାଦ ଭଲକୁ ହେ ଭାଇ
ତାଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ କଲ ସିଂହାସନକୁ ହେ ଭାଇ ।
କିଚକ ବଳରେ ବିଶୁଷ୍ଟ ରଜା ହେ ଭାଇ
ବୁମ ବଳରେ ମୁଁ ସିନା ଥଳ ରଜା ହେ ଭାଇ ।
ନାଚ ଲୋକ ସଙ୍ଗରେ ସମାନ କଲ ହେ ଭାଇ
ଶୁର ନାଚ ଲୋକକୁ ସମର୍ପି ଦେଲ ହେ ଭାଇ ।
ନୃତ୍ୟପଣରେ ସିଂହ ସମାନ ହେ ଭାଇ
ଶୃଗାଳ କେବେକି ହେବ ଭାଜ'ନ ହେ ଭାଇ ।
ବୁମ ଶ୍ରାଵରଣ ଧୂଳି.ସମାନ ହେ ଭାଇ
ଆଉ କେହି କେବେ ହେବ ଭାଜ'ନ ହେ ଭାଇ ।
ମନ କରିଥିଲେ ସୁର୍ରୁ ପାରିଜାତ ହେ ଭାଇ
ଆକାଶୁ ନଷ୍ଟ ତୋଳି ଅଣିଆନ୍ତ ହେ ଭାଇ ।
ଏବେ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଅକାରୀୟ କଲ ହେ ଭାଇ
ବାର ପୋକଣୁଂଦାକୁ ପାରିଜାତ ମଣିଲ ହେ ଭାଇ ।
ମରି ଚମାପୁଲ ଗୋଡ଼େ ଦଳିଲ ହେ ଭାଇ
ରୁକୁଣ୍ଠା ଫୁଲକୁ କଣ୍ଠାର କରିଲ ହେ ଭାଇ ।
ଆକାଶର ତାର କେତେ ଗଣିତ ହେ ଭାଇ
କେତେ ବରଷାର ଧାର ସୁମାରିକରିବ ହେ ଭାଇ ।
ସମୁଦ୍ର ଲହଢା କେତେ ଗଣିଲ ହେ ମୋ ଭାଇ
ମୋ ଲୁଗି ସବୁତ ଭୁଲିଶ ଗଲ ହେ ମୋ ଭାଇ ।
ବସିଲ ଚଢ଼େଇର ପକ୍ଷୀ କିଥାର୍ହ ହେ ମୋ ଭାଇ
କାହିଁପାଇଁ ଗଣିପାଇଲ ନାହିଁ, ହେ ମୋ ଭାଇ ।

କହୁଥିଲେ ଲୋକେ ତୁମେ ମୋ ପାଇଁ ହେ ମୋ ଭାଇ
ସାତଖଣ୍ଡ ରମାୟଣ ପାରିବ ଗାଇ, ହେ ମୋ ଭାଇ ।
ମୋ କରମକୁ ସାତ ଅକ୍ଷର ହେ ମୋ ଭାଇ
ପୁଣ୍ୟ ଯାହା ତୁମେ କର ନ ପାରିଲ ହେ ମୋ ଭାଇ ।
ପରଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିରେ ପ୍ରଳୟ ହେଲ ହେ ମୋ ଭାଇ
ମୋ ବେଳକୁ ବୁଦ୍ଧି କିଏ ହରିଲ ହେ ମୋ ଭାଇ ।

(ଶୋଭା, ପୁଞ୍ଜ)

(ଚନ୍ଦଖର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରପନ୍ଦରୁ)

କାନ୍ଦଣା-- ୮

ବିଦାହେବାରେଳେ କାନ୍ଦଣା

ପର ବୋଲି ମୋତେ ଭାବିବ ନାହିଁ ହେ ନୁଆବୋହୁ
ପର କଲେ ମୁଁ ତ ପର ନୁହିଁ ହେ ନୁଆବୋହୁ ।

ଦେଲେ ନେଲେ ସିନା ହେବ ଦରିଦ୍ର ହେ ନୁଆବୋହୁ ।
ଭୁଣ୍ଡ ଦ୍ୱେହଟାତ ଫସାରେ ସାର ହେ ନୁଆବୋହୁ ।

ସତେ ଭାଇଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ସରସ୍ଵତୀ ବସିବେ ହେ ନୁଆବୋହୁ
ଅଜଣା ଘୁରରୁ ମୋତେ ଆଣିବେ ହେ ନୁଆବୋହୁ ।

ଗୋପଯୁରେ ମୋର ଅଳି ସରିଲା ମୋ ମାଆମାନେ
ଏବେ ଯମସୁରକୁ ତ ଡାକର ହେଲା ମୋ ମାଆମାନେ

କହୁ କୁହୁଡ଼ିରେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଛଟିଲ ପରି, ମୋ ମାଆମାନେ
ମାୟା କୁହୁଡ଼ିରେ ଛପି ରହିବ ମୁଁ ସେହିପରି
ମୋ ମାଆମାନେ ।

ଆଜି ଏତେବେଳେ ତୁମର କୋଳେ ମୋ ମାଆମାନେ
କାଲି ଏତେବେଳେ ଥବି ଯମର ଘୁରେ ମୋ ମାଆମାନେ ।

ଆଜି ଏତେବେଳେ ରାମ ନାମ ପଦେ ନିଷ୍ଠରୁ ଅଛି
ମୋ ମାଆମାନେ
କାଲି ଏତେବେଳେ କାହିଙ୍କ କର୍କଣ୍ଠ ସ୍ଵରରେ
କାନ ବଧର ହେଉଥିବ ତୋମା ମାଆମାନେ ।

ମୁଁ ତ ଆଜି ଏତେବେଳେ ଯାହାକୁ ଦେଖୁଛି
ଅଷ୍ଟଦଶପାଳ ଭରୁଳଭା ଆଦି ସମସ୍ତେ ମୋର
ମୋ ମାଆମାନେ

କାଲି ଏତେବେଳେ ଯାହାକୁ ଦେଖିବ
ବସୁଧାତ ଆଦି ସମସ୍ତେ ପର ମୋ ମାଆମାନେ ।

ଏବଣ୍ଟି ଭେଇଲେ ମୁହଁ ଛପିବ ମୋ ମାଆମାନେ
ଗାଆଁ ଭେଇଲେ ତ ନାଆଁ ଲୁଚିବ ମୋ ମାଆମାନେ ।

ମୋତେ ବଇକୁଣ୍ଠପୁରରେ ଦେଲ ଜନମ ମୋ ମାଆମାନେ
ଏବେ ଯମ ଜନଶାଳେ ହେବ ମରଣ ମୋ ମାଆମାନେ ।

ମଲେ ତ ରହିବ ବସୁଧା ତଳେ ମୋ ମାଆମାନେ
ସତେ କି ଫେରିବ ଅଯୋଧ୍ୟାପୁରେ ମୋ ମାଆମାନେ ।

(ଗନ୍ଧିଧର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସଂଘରୁ)

ବାପାଙ୍କୁ ଧର କାନ୍ଦିବା

ଫୁଟି ପଢୁଫୁଲ ସ୍ଵପ୍ନ ଜଳେ ବାପା
ବନ୍ଧୁ ନ ମିଳିଲେ ମଞ୍ଚ ମଣ୍ଡଳେ ବାପା
ନ ମିଳି ମିଳିଛି ଚଣ୍ଡାଳ ଘରେ ବାପା
ଯେଉଁ ଚଣ୍ଡାଳକୁ ହୁଆନ୍ତି ନାହିଁ ବାପା
ସେ ଚଣ୍ଡାଳ ହୃଦୟ ଧଳଳ ଯାର୍ତ୍ତ ବାପା
ଯାହାକୁ ଛୁର୍ରଲେ କର ସିନାନ ବାପା
ତାକୁ କୋଳେ ଧରି କଲ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବାପା
ଯିଏ ସେ ନୁହନ୍ତି ଚରଣ ସର ବାପା
ତାକୁ କଲ ତୁମେ ମଥାର ମଣି ବାପା
ଯିଏ ସେ ନୁହନ୍ତି ପାଦ ଧୂଳିକ ବାପା
ତାକୁ କଲ ତୁମେ ଗଲାର ମାଳି ବାପା ।

(ଯାଜମାନୀ ପାତ୍ର)

ବାପାଙ୍କୁ ଧର

କଟକ ସେପଟେ ମେରୁ ଯାଉର ହେ ବାପା
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ପଡ଼ଇ ଗୋପ ମଥୁର ହେ ବାପା ।
ଗୋପ ମଥୁରକୁ ନଅର କଲ ହେ ବାପା
ଗରେ ଜାତକର ଅନ୍ତରକଳ ହେ ବାପା ।
ଧୂଳି ଦାଣ୍ଡପର ଉଡ଼ାଇଦେଲ ହେ ବାପା
ଓଲିଆରେ ଧାନ ଗମ ଖାଉଛି ହେ ବାପା ।
ଝିଅ ଖାଇଲେ କ ସରମାଉଛି ହେ ବାପା
ପୁଣ ଖାଇଲେ କ ପୁର ଉଠୁଛି ହେ ବାପା ।
ପୁଣ ଜନମ କ କୁଳ ଉକାର ହେ ବାପା
ଝିଅ ଜନମ କ ପୋଡ଼ା ଅଗାର ହେ ବାପା ।

(ଦେଓଣୀ, ତେଜ୍ଜ୍ଞାନାଳ)

କାନ୍ଦଣୀ—୧୯

ଯାହା ଘରେ ନାହିଁ ସଞ୍ଜ ବଇଠା
 ତାହା ଘରେ କଲ ତୁଣ୍ଡ ଅଛିଠା ହେ ବାପା ।
 ଯାହା ଘରେ ନାହିଁ ବଳା ପାହୁଡ଼
 ତାହା ଘରେ ଯାର୍ତ୍ତିନିଲ ଯୋଡ଼ ହେ ବାପା
 ବତା କାଢିଦେଇ ବୁଅ ଖେଳ
 ଝିଥ କାଢିଦେଇ ବୋହୁ ଆଖିବ ହେ ବାପା
 ଲେଉଟିଆ ଶାଗ ତେଲରେ ଭକା
 ଖାଇବ ତ ବୋହୁ ହାତ ପରସା ହେ ବାପା
 ଯାହା ଖାଇଛନ୍ତି ମାନ୍ଦା ଲୋକ
 ମୁଁ ଖାଇଲେ କି ପାଆନ୍ତ ଦୁଃଖ ? ହେ ବାପା
 ଯାହା ନେଉଛନ୍ତି ଯୋଗୀ ଭକାଶ
 ମୁଁ ଖାଇଲେ କି ଯାଆନ୍ତା ସର ? ହେ ବାପା
 ମୁହିଁ ଯେତେବେଳେ ହୋଇଲା ଜାତ
 ମାଆ କରିଥିଲେ ଶହେ ବରତ ହେ ବାପା
 ଶହେ ବରତକୁ ଉଜାର୍ହ ଦେଲ
 କଂଥେଇ ଖୁଣ୍ଡରେ ନେଇ ବାନ୍ଧିଲ ହେ ବାପା
 କରିଲ ଧାନ ତ ପଟ ସୁମାର
 ମୁଁ' ଆସିବାକୁ ମାସ ସୁମାର ହେ ବାପା
 ଏବୁଣ୍ଡି ଡେଣ୍ଟିଲେ ପର କରିବ
 କୁଣିଆଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଜଣେ କରିବ ହେ ବାପା ।

ହାତା ଜରିଯାଏ ଲୁଣ ଶୁଣିର ମୁଁ ତ ଜରିଯାଏ ଉଂଚ ତୁଣ୍ଡର ପାତେଖ ଉପରେ ଲାହ ପରୁର ବାବା ଚଲଇଲେ ନାଲି ଯାତିର ନାଲି ଯାତିରୁ ଗୋଟିଏ ଉଣ୍ଣା ମତେ ଦେଇ କାବା କଲେ ଉରଣୀ ହେ ବାପା ଚାଂଗୁତାରୁ ପାନ ଖାଇ ଆସିବ ବଂଧୁ ଅରୁମାନ ରଖି ଆସିବ ସେ ଘର ମାରିପେ ବଡ଼ ଉଦାସ ଖର ମାରି ଛେଲି ଦେବେ ଉତ୍ତାରି ସେ ଘରେ କେମିତି ଦିନ ସାରିବ କୁଆ ଛାଂଚିକି ସେବା କରିବ	ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା ହେ ବାପା
--	--

(ଶଳଗିର)

ନାଲି ଯାତିରୁ—ପାତ ମାଂକଡ଼
 (ଡକ୍ଟର କୁଂଜବିହାର ଦାଶ ସଂଗ୍ରହ)

କାନ୍ଦଣୀ—୧୦

ମାଟୁ ଧର କାନ୍ଦିବା

କମଳା ପଢଇ ବିମଳା ରସ	ଲେ ମା
ଗୋର ଶାମୁକାରେ ନ ଦେଲୁ ବିଷ	ଲେ ମା
ବଣିଆ ଘରେ କି ଶଷ ନ ଥିଲା	ଲେ ମା
ବାରିକ ଘରେ ବି ଷ୍ଟୁର ନ ଥିଲା	ଲେ ମା ।
ମହି ବାହାରରେ ଚେକି	ଲେ ମା
ନ ଦେଇ ମାରିଲୁ ବିଷ ମହିରା	ଲେ ମା ।
ଶୀର ଶାମୁକାରେ ବଂଚାଇ ଥିଲୁ	ଲେ ମା
ବିଷ ଶାମୁକାରେ ମାରି ନ ଦେଲୁ	ଲେ ମା ।
କାଣି ଆଂଗୁଠିରେ ରେଗଡ଼ା ମୁଦି	ଲେ ମା
ମୁଁ ତ ପୁଣି ନାହିଁ କାଳକି ଚୁକି	ଲେ ମା ।
ବାଳକର କୁଆ ମୁଁ ବନମାଳୀ	ଲେ ମା
ଡାଳ ର୍ବାଣି ପୁଷ୍ଟ ନ ଆସ ତୋଳି	ଲେ ମା
ଡାଳ ର୍ବାଣି ପୁଷ୍ଟ ତୋଳିଲା ବେଳେ	ଲେ ମା
ବାପା ବିଦାକଲେ ସେଇକି ବେଳେ	ଲେ ମା
ଛୁଅଚକି କେ ଦେଲୁ ଲୁହା ଜନମ	ଲେ ମା
ଫସାରେ କେ ଦେଲୁ ଝିଅ ଜନମ	ଲେ ମା ।
ପୁଅ ଜନମ ତ ଫସାରେ ସାର	ଲେ ମା
ଝିଅ ଜନମ ତ ପୋଡ଼ା ଅଂଗାର	ଲେ ମା ।

(ଟୁକୁଶା, ଆକଂଧ୍ୟର, କେଉଁଥିର)

କାନ୍ଦଣୀ—୧୧

ବୋଉଟୁ ଧର

ଆଜ ଜଡାତେଲ ଆଳ ବହଳ ଲେ ବୋଉ ଖଣ୍ଡା ଖାଇ ଘର କଥା କଥିଲ ଲେ ବୋଉ ।
ଥଣ୍ଡା ଖାଇ ଖଣ୍ଡା ଢେର ଥୋଇଛ ଲେ ବୋଉ ମୋତେ ଖାଇବାକୁ ସତ୍ୟ କରିଛ ଲେ ବୋଉ ।
ମୋତେ ଯେତେବେଳେ ବଳି ଖାଇବ ଲେ ବୋଉ ମନସ୍ତାମ ତୋର ପୁଣ୍ଡ ହୋଇବ ଲେ ବୋଉ ।
ଉବ ଜଳ ନୁହେଁ ଉବାମ ତାଟି ଲେ ବୋଉ ରାତ ନ ପାଉଣ୍ଟ ତା ଘରେ ପାଟି ଲେ ବୋଉ ।
ମାଣେ ଚାଉଳକୁ ଗରାଏ ପାଣି ଲେ ବୋଉ ତା ଘରେ ଅଛନ୍ତି ଶହେ ପରାଣି ଲେ ବୋଉ ।
ଶହେପରାଣିକ ବାଢ଼ିଲ ବେଳେ ଲେ ବୋଉ ଅଣ୍ଟା ରହୁଯିବ ସେଇକିବେଳେ ଲେ ବୋଉ ।
ସବାଳ ଶାଧୁଆ ସଂଜ ହୋଇବ ଲେ ବୋଉ ଖାଇ ନାହିଁ ବୋଲି କିଏ ଜହାବ ଲେ ବୋଉ ।
ସେଇକି ବେଳେ ମନେ ପଢ଼ିବ ଲେ ବୋଉ ଦଶଧାର ଲୁହ ବୋହି ପଡ଼ିବ ଲେ ବୋଉ ।

(ଦେଓଗାଁ, ଡେଂକାନାଳ)

କାଠଣା—୧୪

ବୋଉଚ୍ଛ ଧରି

ମୀଳି ଖେଳୁଆଏ ଜଳ ଭତରେ, ଲେ ବୋଉ
ମୁହଁ ଖେଳୁଆଇ ତୋର କୋଳରେ, ଲେ ବୋଉ
ଧୀଳର ଜାଳରେ ମୀଳ ପଡ଼ିଲ, ଲେ ବୋଉ
ଜଳଟୀଡ଼ା ତାର ସରଣ ଗଲା, ଲେ ବୋଉ
ପବନ ବଢ଼ଇ ଶିଶିର ପାଇ, ଲେ ବୋଉ
ମୁଁ ବଢ଼ୁଆଇ ତୋ ଯେହୁ ପାଇ, ଲେ ବୋଉ ।

କୃଷ୍ଣ ମାୟା କଲେ ଗୋପୀଙ୍କ ପାଇଁ, ଲେ ବୋଉ
ବାପା ମାୟା କଲେ ମୋହର ପାଇଁ, ଲେ ବୋଉ
ଅନ୍ତର ତୋ କୋଳୁ କରିବା ପାଇଁ, ଲେ ବୋଉ
ଦୂରିକୁ ଉପସ୍ଥା ଶେଷ ହୋଇଲା, ଲେ ବୋଉ
ମୋର ଉପସ୍ଥା ତ ଅଧା ରହିଲା, ଲେ ବୋଉ ।

(ନୟାଗଡ଼)

କାଠଣା—୧୫

ବୋଉଚ୍ଛ ଧରି

ଦୂର ଦିନ ଦୂର ଦୃଶ୍ୟ ଯିବ, ମୋ ବୋଉ ଲେ ।
ତନ ଦିନେ ମୁହଁଁ ଜାବ ପଡ଼ିବ ମୋ ବୋଉ ଲେ ।
ଆଖିରେ ତୋ ଲୁହା ଜାଳ ପଡ଼ିବ ମୋ ବୋଉ ଲେ
ଦୃଶ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ମୋ ସାହା ରତ୍ନବ ମୋ ବୋଉ ଲେ
ମତକୁ ଶାରୁଣୀ ଦେଇଲ ପର ମୋ ବୋଉ ଲେ
ମାଲୁଣିଏ ମୋତେ ରହିବେ ଦେଇ ମୋ ବୋଉ ଲେ
ପଦ ପଦକୁ ମୋ ରହିବେ ଜଗି ମୋ ବୋଉ ଲେ
ମୋ ମେଲବସର ଦେବ କି ଭାଙ୍ଗି ? ମୋ ବୋଉ ଲେ
କବାଟ କଣକୁ କରିବ ସାହା ମୋ ବୋଉ ଲେ
ମୋ ଦୁଃଖେ କେହି ନ କରିବେ ଆହା ମୋ ବୋଉ ଲେ
ବାନ୍ଧ ଆଡ଼େ ଯେଉଁ କଳା ନଟି, ବୋଉ ଲେ ମୋର ।
ପିଲ ଦିନେ ତୋଟି ନ ଦେଲୁ କାଟି ବୋଉ ଲେ ମୋର
ଅଗଣାରେ ଯେଉଁ କଣାରୁ ଶାଗ ବୋଉ ଲେ ମୋର
ମୋତେ କରୁଥିଲୁ ବଡ ସୁଆଗ ବୋଉ ଲେ ମୋର ।

(ନୟାଗଡ଼)

(ଡକ୍ଟର କୁଂଜବିହାର ଦାସଙ୍କ ସନ୍ତତ୍ତ୍ଵ)

କାନ୍ଦଣା—୧୭

ରଇବଜୀ ପରବତେ ସମକୃଷ୍ଟ ଯଙ୍ଗ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଲେ ମାଆ
ସତ୍ୟଭାବାକୁ କୋଳେ ଦେଇ ପଢ଼ୁ ଯଙ୍ଗ ଶୁଣୁଥିଲେ ଲେ ମାଆ
ଶାତୁରକୁ ଶୁଣିଂଗଦେଖିବୁ ନିମନ୍ତରୀ କରିଥିଲେ ଲେ ମାଆ
ସମକୃଷ୍ଟକୁ ଅନ୍ତି କୁଣ୍ଡେ ଧାସି ଦେଇ ସତ୍ୟଭାବାକୁ ନେଲେ
ଲେ ମାଆ

ସତ୍ୟଭାବ 1 ଦେଇ ତ୍ୟ ରଥେ ବସି ରୋଦନ କଲୁ ଲେ ମାଆ
ଶୁଣିଂଗ ଦେଇ ତ୍ୟକୁ ମାର ଅର୍କୁନ ସତ୍ୟଭାବାକୁ ଆଣିଲେ ଲେ
ସମକୃଷ୍ଟକୁ ଅନ୍ତି କୁଣ୍ଡୁ ବାହାର କଲୁ ଲେ ମାଆ
ଶର ଅର୍କୁ କି ସତ୍ୟଭାବାକୁ ସାହା ହେଲାକୁ ଲେ ମାଆ
ସେ ଦେଖିଲ ନାୟକେ ସମକୃଷ୍ଟକୁ ଲେ ମାଆ
ସେପର କାରେ ସାହା ହୋଇବ ଲୋମା ମାଆ
ଗୋପ ହୃଦୀନାକୁ ମୋତେ ଆଣିବ ଲୋମା ମାଆ ।

(ଅକୁ'ନବିଧା, ବାଲେଶ୍ଵର)

“ଶାତୁ—ଶତୁ, ଶୁଣିଂଗ”—ଗୋଟିଏ
(କେନ୍ଦ୍ର କୁଞ୍ଜବିହାର ଦାଶଙ୍କ ସପତ୍ର)

କାନ୍ଦଣା—୧୮

ବନ ପଣୀ ଭଲ ବଚିଇ ଥଲୁ ଲୋ ମୋ ବୋର
ବେଳ କାଳ ଦେଖି ଉଡ଼େଇ ଦେଲୁ ଲୋ ମୋ ବୋର
ପଣୀ ଉଡ଼ିଗଲେ ଫଳୁର ରୁଛା, ଲୋ ମୋ ବୋର
ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତୋ କୋଠା ରୁଛା,
ଲେ ମୋ ବୋର ।

ନ ଖାଇଥିଲେ ଖାଆ ବୋଲି କିଏ ବୋଲିବ
ଲୋ ମୋ ବୋର
ଶୋଇଥିଲେ କିଏ ଉଠେଇ ଦେବ, ଲୋ ମୋ ବୋର
ପିଠିକ ଜାଣିବ ପେଟର ବଥା, ମୋ ବୋର
ପରକ ଜାଣିବ ମୋ ମନ ବଥା, ମୋ ବୋର
ଛୋଟ ଛୋଟ କଥା ଦେବେ ଉଡ଼େଇ, ମୋ ବୋର
ଫୁଟୁକ ମାଡ଼ରେ ଦେବେ ଉଡ଼େଇ, ମୋ ବୋର
କେତେ ଲୋକ କେତେ କଥା କହିବେ, ମୋ ବୋର
ହାତରୁ ମାଦୀସ ଝାଡ଼େଇ ଦେବେ, ମୋ ବୋର
ଆମୁଗରେ ତତେ ଆମୁ ତାହାଣୀ, ମୋ ବୋର
ମତେ ତ ବୋଲିବେ ଧନ ରଙ୍ଗୁଣୀ, ମୋ ବୋର
ଅଂଧାର ଘରକୁ ମୁଁ ଉଠୁଥିଲି, ମୋ ବୋର
ଏକୁଟିଆରେ ଅଂଧାରେ ରହିବ କୋଲି, ମୋ ବୋର
ହାତ ଭାଙ୍ଗି ଖାଏ ଚଢାଲା ଲଂଦା, ମୋ ବୋର
ଆଜିତାରୁ ଗଲା ମୋହର ଧଂଦା, ମୋ ବୋର
ବାରରେ ଫୁଟିଲା ରଙ୍ଗ ମନାର, ମୋ ବୋର
ଆଜିତାରୁ ତୋହର ଦର ଅଂଧାର, ମୋ ବୋର
ଓଟ ପାଣି ଖାଏ ଲମ୍ବେଇ ବେକ, ମୋ ବୋର
ଅର ନ କରିବୁ ହିଅ ସୋହାର, ମୋ ବୋର ।

(ଲେଖକ, ଗଂକାଳ)
(ଦେଖର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସପତ୍ର)

କାନ୍ଦଣା—୮

ବଡ଼ମା'ଙ୍କ ଧର କାନ୍ଦିବା

ଚୁନୁଚୁନୁ ଗୁଆ ଉଡ଼େ ଖର	ଲେ ବଡ଼ମା
ମୋ ପରି କଷଣୀ ନାହିଁ ମସର	ଲେ ବଡ଼ମା
କଷଣୀ ଗର୍ଭୁ କଷଣୀ ଜାତ	ଲେ ବଡ଼ମା
ବାରେ ଫେରିବକ ରୁକୁଣୀ ରଥ	ଲେ ବଡ଼ମା
ଚୁନୁଚୁନୁ ଗୁଆ ଖର ମିଶା	ଲେ ବଡ଼ମା
ପାଞ୍ଚ ରିଅ ସଙ୍ଗେ ନୁହେଁ ସରସା	ଲେ ବଡ଼ମା
ପାଞ୍ଚଟିଅ ବୋର ଘୋରି ଠିଆ	ଲେ ବଡ଼ମା
ମୁଁ ପା ଠିଆ ହେଲେ ମାତେ ଲଜିଆ	ଲେ ବଡ଼ମା
ହୁଲଦିଆ ଲୁଗା ବନବାସକୁ	ଲେ ବଡ଼ମା
ଯାଇଛୁ ମୋ ବାପା କେଉଁ ଦେଶକୁ	ଲେ ବଡ଼ମା
ସେଇ ଦେଶ ଯଦି ଦିଅନ୍ତି କହି	ଲେ ବଡ଼ମା
ଲୁହାର ବାଡ଼ ମୁଁ ନା'ନ୍ତି ଡେଇଁ	ଲେ ବଡ଼ମା
ସମୁଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରିଲେ ଶାମୁକା ନାହିଁ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଅଯୋଧ୍ୟା ମନ୍ତ୍ରିଲେ ମୋ ବାପା ନାହିଁ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଠାକୁର ଗାଧାନ୍ତି ଧୂନା କୁଣ୍ଡର	ଲୋ ବଡ଼ମା
ନାହିଁ ବାପା ଡାକ ମୋର ଭୁଣ୍ଡରେ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ମୋର ଯେତେବେଳେ ଫୁଲରେ ଅଳି	ଲୋ ବଡ଼ମା
ବାପା ସେତେବେଳେ ଯାଇଛୁ ଜଳି	ଲୋ ବଡ଼ମା
ମୋର ଯେତେବେଳେ ପାଠି ବରଷ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ବାପା ସେତେବେଳେ ଧୂଳି ପାଉଣିଶ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ସତେ ଯେବେ ମୋର ବାପା ଥା'ନ୍ତା	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଏତେ ହିମମାନ କାର କରନ୍ତା	ଲୋ ବଡ଼ମା
କାଇଁସି କାଟିଲି ଗଣ୍ଠି କରିବୁ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ବାପାକୁ ଖାଇଲି ଦୂଧ ଦାନ୍ତରୁ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ପାଲିଂକ ବାଉଣ ନବ ଶୁଙ୍କର	ଲୋ ବଡ଼ମା
ବାପା ମରଗଲେ ନାହିଁ ନଜର	ଲୋ ବଡ଼ମା
ପାଲିଂକ ବାଉଣ ତା ମୁଣ୍ଡେ ଜରି	ଲୋ ବଡ଼ମା

ବାପା ମରଗଲେ ଛେଉଣ୍ଟ କରି	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଆକାଶରେ ତାର ବିହୁଡ଼ି ପଡ଼େ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଏକା ବାପା ଲାଗି ମୋ ତନ୍ତୁ ହତେ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ତଳେ ବସାଦହି ଉପରେ ସର	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଶର ବିଂଧୁ ଧୂଲ ରାବଣେଶୁର	ଲୋ ବଡ଼ମା
ସେ ଶର ପଡ଼ିଲ ସୀତା ପାଶର	ଲୋ ବଡ଼ମା
ସୀତା ଅଭିଶାପେ ରାବଣ ମଲ	ଲୋ ବଡ଼ମା
କାହା ଅଭିଶାପେ ମୋ ବାପା ମଲ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ସୁନାରେ କୁଣ୍ଡଳ ରୂପାରେ ଶଙ୍ଖ	ଲୋ ବଡ଼ମା
କୋର ଜନମରେ ମୁଁ କଲି ପାପ	ଲୋ ବଡ଼ମା
ଏଇ ଜନମରେ ମୁଁ ବାପା ରଙ୍ଗ	ଲୋ ବଡ଼ମା

(ଦେଓର୍ଗ୍ନ୍, ଚେଙ୍ଗାନାଳ)

କଣଦଣୀ—୨୯

କକାଙ୍ଗ ଧରି

କାଣିଜହୁ ପଡ଼େ ପିଣ୍ଡା ତଳକୁ	କକା
କାହା ନାମ ଧର ଯିବ ଘରକୁ	କକା
ସବୁଦ୍ଧା ସଗେ ଶୀର ମିଶାଇ	କକା
କିଏ ସେ କହୁବ ପାଖେ ବସାଇ	କକା ।
ବଙ୍ଗ ଦେଶ କୁହେଁ ବଙ୍ଗାଳ ସାହି	କକା
ହୃଦୀ ନ ଆସିଲେ କେ ଦେବ କହି	କକା ।
ହାତ ବାରପିକ ଦୂରକୁ ଦେଇ	କକା
ଘରେ ବସିଲ କି ହାଲିଆ ହୋଇ	କକା ।
ଗଛ ହାଣିଦେଲେ ମୂଳରୁ ଚେକା	କକା
ବାଘ ବନସ୍ତ୍ରରେ ଛାଡ଼ିଲ ଏକା	କକା ।
ବାଘ ଖାଇବ କି ଭାଲୁ ଖାଇବ	କକା
ମଲ ତିନିଦିନେ ଚିଠି ପାଇବ	କକା ।
ବାରଦିନେ ବନ୍ଧୁ କଟାଇ ଦେବ	କକା
ତେରଦିନେ ତେର ପହି ପଡ଼ିବ	କକା
ହିଅ ମଲ ବୋଲି ଟିକେ କାନ୍ଦିବ	କକା ।

(ଦେଉଗାଁ, ଡେଙ୍କାନାଳ)

କାନଦଣୀ—୨୦

କକାଙ୍ଗ ନିକଟରେ କାନିବା

ଶ୍ଵେତ ପଦ୍ମଫୁଲ ଫୁଟଇ ଜଳେ	ହେ କକା
ବନ୍ଧୁ ନ ମିଳିଲେ ମଞ୍ଚ ମଣ୍ଡଳେ	ହେ କକା
ନେଇ ଖାସି ଦେଲ ଚାଣ୍ଡାଳ ଘରେ	ହେ କକା ।
ଯେଉଁ ଚାଣ୍ଡାଳକୁ କୁଅନ୍ତି ନାହିଁ	ହେ କକା
ମୋ ଲାଗି ତା ହସ୍ତ ଧଳି ଯାଇଁ	ହେ କକା ।
ଦାଣ୍ଡକୁ କରିଛ ବଢ଼ିଆ ଘର	ହେ କକା ।
ତିନ ଦିନେ ଚାଲୁ ନ ଜଳେ ଭାର	ହେ କକା ।
ଦାଣ୍ଡକୁ କରିଛ ବରଣ ତାଟି	ହେ କକା ।
ରୂପ ନ ପାଉଣୁ ତା ଘରେ ପାଟି	ହେ କକା ।
ସେ ଯେଉଁ କଂସେଇ ମହିନ ମୁଁ!	ହେ କକା ।
କଥା ତ କହୁବ କରଇ ଲୁହା	ହେ କକା ।
କରଇ କାଟିଲେ ଗୁଣ୍ଡି ଝଡ଼ିବ	ହେ କକା ।
ବଚନ କହିଲେ ତନୁ ଝାଡ଼ିବ	ହେ କକା ।
ହୁଣ୍ଡିଶାଳ ଘର ଅଣଇହାଡ଼	ହେ କକା ।
ମଠା ଲୁଗା ପ୍ରାସୁ ବୋହିବ ଖାଲ	ହେ କକା ।

(ଦେଉଗାଁ, ଡେଙ୍କାନାଳ)

(ଖୁଣକ ନିକଟରେ କାନିବା)

ସୁନୁନା ଶାଗ ତ ସଜ ପରତା	ଲେ ଖୁଣି
ମୁଁ ପା ନୁହେଁ ତୋର ନିଜ ଦୁହତା	ଲେ ଖୁଣି ।
ନିଜର ଦୁହତା ହୋଇଥାନ୍ତି	ଲେ ଖୁଣି
ଧନ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଅଳି କରିଥାନ୍ତି	ଲେ ଖୁଣି ।
ଧନ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଅଳି ମୁଁ କରୁନାହିଁ	ଲେ ଖୁଣି
ବଚନୀର ଅଳି ମୁଁ କରୁଆଇଁ	ଲେ ଖୁଣି ।
ବଚନରେ ଯଦି ମଧ୍ୟ ର ଥବ	ଲେ ଖୁଣି
ଧନ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଦେଲେ ଦରିଦ୍ର ହେବ	ଲେ ଖୁଣି ।
ଯେତେ ଧନ ଦେଲେ କାନିରେ ଗଣି	ଲେ ଖୁଣି
ବଚନ ପଦକ ନ ଦରୁ ରୁଷି	ଲେ ଖୁଣି ।
ବଚନ ପଦକ ଯେବେ ରୁଷିରୁ	ଲେ ଖୁଣି
ଅମୃତ ହାଣିରେ ବିଷ ଉରିବୁ	ଲେ ଖୁଣି ।

(କଟକ ଜିଲ୍ଲା)

(ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପଦିଙ୍କ ଶୌଜନ୍ୟରୁ)

ଖୁଣକ ଧର

ଜହୁ ଆସଇ କି ଚକା ପରି	ଲେ ଖୁଣି
ତୋ ଝିଅ ଯେପରି ମୁଁ ସେହି ପରି	ଲେ ଖୁଣି ।
ତୋ ଝିଅକୁ ଦେବୁ ମିଠାଇ ଭର	ଲେ ଖୁଣି
ମୋତେ ପଚାରିବୁ ଦୁଣ୍ଡରେ ଭର	ଲେ ଖୁଣି ।
ମିଠେଇ ଭର ଦାଣ୍ଡରେ ସୁନ୍ଦର	ଲେ ଖୁଣି
ଦୁଣ୍ଡର ଭର ତ ମୋତେ ସୁନ୍ଦର	ଲେ ଖୁଣି ।
ପାଣିକ ପିଟିଲେ ଦି ଭାଗ ନୁହଁ	ଲେ ଖୁଣି
ମୋତେ ପର କଲେ ମୁଁ ପର ନୁହଁ	ଲେ ଖୁଣି ।
ପାଣିକ ପିଟିଲେ ଶହେ ପାହାର	ଲେ ଖୁଣି
ମୋତେ ପର କଲେ ହେବ କାହାର	ଲେ ଖୁଣି ।

(ଦେଉଁବୀ, ଛେକାନାଳ)

କାଠଣା—୨୩

(ନୂଆବୋଉକୁ ଧର କାନ୍ଦିବା)

ଟୋପି ଟୋପା ଚିତା ଚଂଦ୍ରବଦନ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ତୋପା ତୋପା ଲହୁ କଂସ ଭୁବନ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କଂସ ଭୁବନରେ କଂସା କବାଟ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କଂସେଇ ଘରର କଂସେଇ ଥାଟ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କି ଦୋଷ କରିଛ ମୁହଁ ଦୁମର ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ବାଛନ କରିଲ ଗୋପ ନଗର ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ନର ପାର ଜରି ସମୁଦ୍ର ଦେଲ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ଆର କି ଫେରିମି ଯମୁନା କୁଳ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ ।

(ଯାଜ୍ୟ)

କାଠଣା—୨୪

(ନୂଆବୋଉକୁ ଧର କାନ୍ଦିବା)

କଲିକତା ଜୋଈ ସରୁ ଅଳତା ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କାକ ହସ୍ତେ ଦେବ ଗୋପ ବାରତା ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ଯାଉଁ ଯାଉଁ ବା କାକ ବାଟେ ମରିବ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ପର ପକ୍ଷୀ ଛଢି ବୃକ୍ଷେ ଲେଟିବ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ବୃକ୍ଷରେ ବହିଛ ନନ୍ଦ କୁମର ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ଘାଗି ଖାଇଅଛୁ କଦମ୍ବ କୀର ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କୋଦମ୍ବ କୀର ତ ମଧୁ ସୁରତ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ଲଗି ଆସୁଥିଲା ଭାବ ପିରତ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ଭାବ ପାରତିକୁ ବାପା ଜାଣିଲେ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ମନେ ମନେ ନେଇ ବନେ ହାସିଲେ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କାଳି ଜହୁ ପଡ଼େ ପିଣ୍ଡା ତଳକୁ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ତାଆସ ଖେଳ ତ ଖାବେଳକୁ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ଲୁଗା ଶୁଣାଇଲେ ପୁଣ୍ୟ ଦିଶିବ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ରୂମ ପରି-ମତେ କିଏ ଦିଶିବ ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
ରୂମ ସର ଯଦି ଜଣେ ଦେଖନ୍ତି ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ
କାହାରେ ପିତୁଳା ଆଂକି ରଖନ୍ତି ହେ ମୋ ନୂଆବୋଉ

(ଦେଓଗାଁ, ତେଜାନାଳ)

ହେ ନୁଆବାହୁ

(୭୫୪୭)

(ଚିତ୍ରକାର ମନୋପାଦ୍ରିକ ସଂଗ୍ରହର)

ଲେ ଅପାମାନେ

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଗର୍ଭ ଜନମ ହୋନ୍ତି	ଲେ ଅପାମାନେ
ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରି ଏକା ଦିଶନ୍ତି	ଲେ ଅପାମାନେ
ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଏକା ବିଷନ୍ତି	ଲେ ଅପାମାନେ
ହୃଦୟ ଦଳ ପରି ଶୋଭା ଦିଶନ୍ତି	ଲେ ଅପାମାନେ
ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଖେଳନ୍ତି ଖେଳ	ଲେ ଅପାମାନେ
ଦିନ ଯାଇ ରୁଚି ରଡ଼ିର ବେଳ	ଲେ ଅପାମାନେ
ସାହିକ ଯାଆନ୍ତି ଧାନ୍ତିକ ଧାନ୍ତି	ଲେ ଅପାମାନେ
ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି ଯୋଡ଼ିକ ଯୋଡ଼ି	ଲେ ଅପାମାନେ
ଯୋଡ଼ି ଯାଆଁଲାରୁ ବାହାର କଲ	ଲେ ଅପାମାନେ
କାନି ଗଣ୍ଠିଲାରୁ ଫିଟାର ଦେଲ	ଲେ ଅପାମାନେ
ସବୁ ସଂଖ୍ୟାମାନେ ଏକାଠି ହୋଇ	ଲେ ଅପାମାନେ
ନିଧାନ ଯାଆନ୍ତି ବେଗେ ଗାଧେଇ	ଲେ ଅପାମାନେ
ନିଧାରେ କରନ୍ତି ନବ ଯାଉସି	ଲେ ଅପାମାନେ
ଉତ୍କୁଳ ପଡ଼ିର ଗୋପ ମଥ୍ରୀ	ଲେ ଅପାମାନେ
ଆକାଶରେ ବୁନ ଜଳେ କୁମୁଦି	ଲେ ଅପାମାନେ
ବାନ୍ଧି ବନ୍ଧିରେ ଆମ ଆମୋଦ	ଲେ ଅପାମାନେ
ଅର୍ଥୁଆ ଚାରିଲ ତାଟିଆ ଛାଇ	ଲେ ଅପାମାନେ
ମୋ ବୋଇକୁ କହ ସବେ ବୁଝାଇ	ମୋ ଅପାମାନେ
ବୋଇଲି ରାବର ଗୋଟାକୁ ତାହିଁ	ମୋ ଅପାମାନେ
ମୋ ବୋଉ କାନ୍ଦବ କୋଠାକୁ ତାହିଁ	ମୋ ଅପାମାନେ
ମୋ ପାଇଁ ଏଣିକି କିଏ କାନ୍ଦବ ?	ମୋ ଅପାମାନେ
କଂୟ ବଳିକାଠେ ମୋ ପ୍ରାଣ ଯିବ	ମୋ ଅପାମାନେ

(ବିଧାରସର, ଚେନ୍ନାଇ)

କାଂଡଣୀ—୨

(ହୋଗ ଉତ୍ତରୀକୁ ଧର କାନଣା)

ଯାଉ ଆସୁ ଡାକ ସର ଯାଉଛୁ
ଏବେ ଯମ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ମାତ୍ର ଆସୁଛୁ
ଆଜିଠୁ ଜାଣିବ ଅପା ମଲଣି
ଆଜିଠୁ ମତେ ତ ଦେବ ମେଲଣି
ଗାୟାଳ ଭାଙ୍ଗଇ ଗାୟଙ୍କ ମେଲ
ବାପ ଭାଇ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ବୁମ ଥାମ ମେଲ
ଲେ ଧନମାଳୀମାନେ ।

ରଜ ଉନିଦିନ ଶିବ ଜାଗର
ହିରିଖେଳି ଦିନ ଯାଏ ଆମୁର
ଶୈତ୍ୟ ମାସରେ ଖୁଦରକୁଣି
ମନେ ପକେଇବ ଅପାକୁ ପୁଣି
ଜଳେ ହୃଦୀ କୁଳେ ଦେବ ବାଲୁଙ୍କା
ସେ ବେଳେ ଭାବିବ ମଲଣି ଅପା
ଲେ ଧନମାଳୀମାନେ ।

(ଖୋର୍ଦ୍ଦା, ସୁର୍ବା)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସରସରୁ)

କାଂଡଣୀ—୨୫

(ପ୍ରାନ ଉତ୍ତରୀକୁ ଧର କାନଣା)

ଶୀର ନାର ସାଙ୍ଗେ ଅଛି ପ୍ରତ୍ୱେଦ
ତୋ ମୋ ଭିତରେ ନଥିଲ ତେବେ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି ।
ଦୁହ ତ ଥିଲୁ ମୋ ଜବ ଜବନ,
ଅଳଗା ହୋଇଯିବ ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ,
କାମ୍ପା ସାଙ୍ଗରେ ପ୍ରାୟାର ତେବେ ନାହିଁ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି
ପ୍ରାଣ ବିନା ପିଣ୍ଡ କେମନ୍ତେ ରହିବଇ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି ।
ତୋ ବିନା ମୁଁ କ୍ଷଣେ ବଂଚିବ ନାହିଁ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି
ତତେ ଭାବ ଭାବ ପ୍ରାଣ ତେଜିବାହିଁ,
ସୀତା ବନବାସ ତରିଦ ବର୍ଷ,
କାଳ କାଳକୁ ମୋହର ବନବାୟ,
ବମ୍ବନରେ ପତର ପଞ୍ଚବ ଛଠେ,
ତୋ ଅପା ଡାକରେ ମୁଁ ଡଳୁଧିଛଠେ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି ।
ପଦ୍ମ କଢି ଜଳେ ଯେମନ୍ତ ତଳେ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି
ତଳ ତଳ ଦଶ ମୋହର କୋଳେ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି ।
ତୋର ଅପା ଅପା ଡାକ ନିତ ଶୁଣଇ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି
ଅନୁଭ ଠାରୁ କଳ ସ୍ଵାଦ ଲଗଇ,
ଅପା ଡାକ ଆହୁଁ ଲୁଚି ତ ଯିବ,
ହୃସ ହୃସ ମୁହଁ ଆଉ ନ ଦିଶିବ,
ଦରେଷି ବଚନ ଶୁଣିବ ସତେ,
ଜବ ଥାଉ ଥାଉ ନ ହୃସ ପ୍ରତେ, ଲେ ମୋ ବାୟୁଣି ।

(ପୁରୁ ଟାଇନ)

(ଚନ୍ଦର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସରସରୁ)

କାଠଣା- ୩୦

(ଆର୍ତ୍ତ ଧର)

ଓଲଟା ବିଚଣା ଧୀରେ ପବନ	ଆର୍ତ୍ତ
ତୋ ଗଢ଼ ଜନ୍ମିଲେ ତିନି ନନ୍ଦନ	ଆର୍ତ୍ତ
ମୋର ବଡ଼ମାମୁଁ ଜନ୍ମ ଭବନ	ଆର୍ତ୍ତ
ମୋର ମହିଳା ମାମୁଁ ତକା ମୁରନ	ଆର୍ତ୍ତ
ମୋର ସାନ ମାମୁଁ କୌଣ୍ଟାବଜା	ଆର୍ତ୍ତ
ମୁଁ ତାଙ୍କ ଭାଣିକ ଏ ସରସତା	ଆର୍ତ୍ତ
ସରସତା ନୁହେଁ ସୁନ୍ଦୀଯ ଦେବତା	ଆର୍ତ୍ତ
ମୋର ଭାଗ୍ୟ ଥାଲ ଏବେ ଅବସ୍ଥା	ଆର୍ତ୍ତ
ଫୁଲ ତୋଳ ଗଲ ଗୁରୁତ୍ବ ନେଇ	ଆର୍ତ୍ତ
ସେଥରେ ମୋ ଟାଣ ରହିଲ ନାହିଁ	ଆର୍ତ୍ତ

*

(ଦେଉଗୁଁ, ଡେଙ୍କାନାଳ)

କାଠଣା- ୩୧

(ଉଶାର୍ତ୍ତ ଧର)

ଅନେଖା କାଗଜ କଳା ଅଷ୍ଟର	ଭରନା
ଅନେଖା ଶାଳୀ କି ମୁଁ ତୁମର	ଭରନା ।
ଅନେଖା କାଗଜ ଉଚାର ଦେବ	ଭରନା
ଅନେଖା ଶାଳୀକୁ ଛୁଟି ଆଦିବ	ଭରନା ।
ପବତ ଶିଖରେ ଶୋଳ ବରିଯୁ	ଭରନା
ସେ ଶାଶ୍ଵତ ସେଥରେ କରିଛୁ ବସା	ଭରନା ।
ସେ ଶାଶ୍ଵତ ଦିଅ କୀର କଦଳୀ	ଭରନା ।
ସେ କୀର କଦଳୀ ତୁ ପାଟି ପିତା	ଭରନା ।
କାତ ନଥଲରେ ବାସି ତନନ	ଭରନା
ଜଣାଗଲ ତୁମ ସରଧା ପଣ	ଭରନା ।
ଶାହା କହୁଥିଲ ସେଇଆ କଲ	ଭରନା
ଆଗରେ ନ ଜହ ପଛେ କହିଲ	ଭରନା
ଅଧା ନରିଗେ ଭାସାଇ ଦେଲ	ଭରନା ।

*

(ଦେଉଗୁଁ, ଡେଙ୍କାନାଳ)

କାଠଣା- ୩୨

(ମାର୍କୁ ଧର କାନ୍ଦିବା)

ତୋର ସୁନାପୁଲ ନବକଣ୍ଠୋଷ	ମୋ ମାର୍କ
ତାକୁ ଦେଖି ମୋତେ ଦେବୁ ପାଶୋର	ମୋ ମାର୍କ ।
ତୋର ସୁନାପୁଲ ଦୁଧରେ ସର	ମୋ ମାର୍କ
ତାକୁ ତ ବାଢ଼ିବୁ ଭରିଦେଖାର	ମୋ ମାର୍କ
ମୋତେ ତ ବାଢ଼ିବୁ ବଜନ ଭର	ମୋ ମାର୍କ
ବଜନରେ ଯଦି ମଧୁର ଶବ୍ଦ'	ମୋ ମାର୍କ
ଧନ ଦୂର୍ବ୍ୟ ଦେଲେ ଅଧିକ ହେବ	ମୋ ମାର୍କ ।
ପର ଆପଣରେ ଭବିବୁ ନାହିଁ	ମୋ ମାର୍କ
ପର ଆପଣରେ ମୁଁ ଭବେ ନାହିଁ	ମୋ ମାର୍କ
ନନ୍ଦା ପରତ ଏକ ସମାନ	ମୋ ମାର୍କ
ମୁଁ ପା ମଶୁଥଳ ମାତା ସମାନ	ମୋ ମାର୍କ
ପାଣିକୁ ପିଟିଲେ ଦିଜାଗେ ନୁହେଁ	ମୋ ମାର୍କ
ମୋତେ ପର କଲେ ମୁଁ ପର କୁହେଁ	ମୋ ମାର୍କ
ପାଣି ପିଟିବେ ପାଣି ପାହାର	ମୋ ମାର୍କ
ମୋତେ ପର କଲେ ହେବ କାହାର	ମୋ ମାର୍କ
କୋଇଲି ରାବିବ କରଞ୍ଜ ଢାଳେ	ମୋ ମାର୍କ
ମୋ-ମାତା ରାବିବ ରେଷେରଣାଳେ	ମୋ ମାର୍କ
କୋଇଲି ରାବିବ ଆମୁ ତୋଟାରେ	ମୋ ମାର୍କ
ମୋ ମାତା ରାବିବ ମହି ଝାଙ୍ଗୀଠାରେ	ମୋ ମାର୍କ
କୋଇଲି ରାବିବ ଅଧାର ଦେବ	ମୋ ମାର୍କ
ମୋ ମାତା ରାବିଲେ କି ବୋଧ ଦେବ	ମୋ ମାର୍କ ।
ଶାଶ୍ଵତ ଅଳିକରେ ଶାରବା ପାର୍ତ୍ତି	ମୋ ମାର୍କ
ମୁଁ ଅଳି କରୁଛ ରହିବ ଧାର୍ତ୍ତି	ମୋ ମାର୍କ
ଶାଶ୍ଵତ ଅଳିକରେ ପାଠ ମୁତ୍ତଳୀ	ମୋ ମାର୍କ
ମୁଁ ଅଳି କରୁଛ ଶୋଷ ମଥୁରା	ମୋ ମାର୍କ
ଶାଶ୍ଵତ ଅଳିକରେ ବର ଢାଳରେ	ମୋ ମାର୍କ
ମୁଁ ଅଳି କରୁଛ ତରଣ ତଳେ	ମୋ ମାର୍କ ।

—*

(ଡେଙ୍କାନାଳ)

କାଠଣୀ - ୩୪

(ସାଙ୍ଗମନ୍ତ୍ର ଧରି କାନିବା)

ବଣରେ ଫୁଲର ବଣ ମାଧୋର ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଆଉ କା ସଙ୍ଗରେ ସିବ ଗାଧୋର ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ବଣରେ ଫୁଲର ବଣ ତରଟ ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ସାଙ୍ଗ ଭାତଶିଆ ପୁର ପେଟ ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ ।
ହେଲା ଢାଳ ଫୁଲ ପେଟ୍ଟି କି ପେଟ୍ଟି ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଗାଧୋର ଯା'ନ୍ତି ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଯିଏ ପରୁରଇ କିଏ କାହାର ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଆମେ ତ କୁହନ୍ତି ଏବେ ମାଆର ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ ।
ଏକା ମାଆ ଗର୍ଭ ଜନମ ହୋଇ ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ
କେହି କାହାରକୁ ଦେଖିବା ନାହିଁ ଲେ ସାଙ୍ଗମାନେ ।
ରଜା ରଜା ଭେଟ କଚେଶ୍ଵର ତଳେ ଲୋ ସାଙ୍ଗମାନେ
ତୁମ ଆମ ଭେଟ ଏତକି ବେଳେ ଲୋ ସାଙ୍ଗମାନେ ।
ରଜ ଆସିଥୁ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଲୋ ସାଙ୍ଗମାନେ
ମୋ ଗୋଡ଼ ପଡ଼ିଲା ପାଞ୍ଚ ହାତରେ ଲୋ ସାଙ୍ଗମାନେ ।

*
(ଦେଖିଗୁଁ, ଢିଙ୍ଗାନାଳ)

କାଠଣୀ - ୩୩

(ମାର୍ଛ ଧର)

ଖୁଦ ଟୋପି ଟୋପି ମଳୁଣ ଟୋପି,	ମାର୍ଛ
ସେ ଦରେ ଅଛୁ ସେ ନଣନ ଟୋକ	ମାର୍ଛ ।
ଭାତ ବୁଦ୍ଧିକୁ ରଖିବ ଶେଷି	ସେ ମାର୍ଛ
ବନ୍ଧିବାକୁ ଦେବ ଚାଲୁଛୁ ମାର	ସେ ମାର୍ଛ ।
ଚାଲୁଛୁ ମାରକୁ ଲଙ୍କାମରିତ	ସେ ମାର୍ଛ
ଲଙ୍କାମରିତର ବହୁତ ରାଗ	ସେ ମାର୍ଛ ।
ମୋତେ ନ ଆସଇ ତରକାରୀ ପାଇ	ସେ ମାର୍ଛ
ତା ତବି ବୁଦ୍ଧିରୀ ମାରିବେ, ହେଲ	ସେ ମାର୍ଛ
ଡେଗ ଘର ହିଅ ହୋଇଥାନ୍ତି	ସେ ମାର୍ଛ
ସେଠୁ ଜିତାପଟ ଆଣିଥାନ୍ତି	ସେ ମାର୍ଛ ।
ପେଟ୍ଟି ବାରଗଣ ଅଗରେ କଷି	ସେ ମାର୍ଛ
କାଳିଆ ଆସିଛୁ ଘୋଡ଼ାରେ ବସି	ସେ ମାର୍ଛ
ଯୋଡ଼ା ବାନ୍ଧିଦିଅ ବେଦି ତଳକୁ	ସେ ମାର୍ଛ ।
କାଳିଆକୁ କୁହ ହଳ ନେଇଯିବ ବାହାଳି (ବିଲ)ଟାଳୁ ମାର୍ଛ ।	

(ଦେଖିଗୁଁ, ଢିଙ୍ଗାନାଳ)

କାଠଣୀ—୩୫

ପିମ୍ପୁଡ଼ ମିଳନ ବରଷା ଭାଙେ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଗୋରୁଙ୍କ ମିଳନ ଗାୟାଳ ଭାଙେ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଆମର ମେଳଣ ହୋଇଲ ବେଳେ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ବାପା ଭର ସବୁ ଭାଙ୍ଗିଶ ଦେଲେ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଅମୃତ ଲାଭ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାରିନାଇ ଅରବିତ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଏବ ଗର୍ଭେ ସେଇ ଜନମ ହେଲେ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ
ଠାବ ଠାବ ହୋଇ ସିନା ରହିଲେ ହେ ସାଙ୍ଗମାନେ ।

(ନୟାଗଡ଼)
(ଡଳର କୁଞ୍ଚିତବିହାର ଦାଶ ସମ୍ମାନ)

କାଂଡଣୀ—୩୭

(ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ)

ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ଫୁଲ ଯେମନ୍ତ ବନା
ହୁମ ହେବୁ ଦରଢିରେ ମୋ ମନ ବନା ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ
କୁଆଁର ପୁନଅଁରେ ମତେ ମନେ କରିବ ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ
ମନ ଗଲା ତତେ ନଷ୍ଟେ ଲେଖିବ ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ
ଖୁଦରକୁଣି ଉଚ୍ଚାରେ ମତେ ମନେ ପକେଇବ
ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ

ମୋ ପେଇଁ ବାଲୁଙ୍କା ନେଇ ଜଳେ ମାଡ଼ିବ
ରଜ ମଳା ଆଉ କାହୁଁ ପାଇବ
ହୁମ ଲାଗି ଝୁଲି ଝୁଲି ମରିବ
ମୋ ପେଇଁ ବୋଲିରେ ବସିବେ ମିତ
ମୋ ପେଇଁ ଗାଇବେ ସେ ବୋଲି ଗାଇ
ତାସ, କରୁଛି ଚେନ୍ଦିଲ ବେଳ
ଆଗ ଟାଣିନବ କାହାକୁ ବଳେ
ମିଛେ ଆମ ଘରେ ଆସି ଡାକିବ
ନ ଦେଖି ମରି ବୋଲି କାଣିବ
କାରିକ ମେଲନ ଆମୁ ତୋଟାଇଁ
ଆମର ମେଲନ ରଜ କୋଠାରେ
ଠାକୁର ମେଲନ ବୋଲ ଶୁଣ୍ୟରେ
ଆମର ମେଲନ କୁହି ଖେଳରେ ମୋ
ହସ ଖେଲ ଆହୁଁ ହୋଇଲ କ୍ଷେଷ

ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ
ମୋ ସାଙ୍ଗଭରଣୀ

କାଂଡଣୀ—୩୭

(ବିଦାୟ ବେଳେ ଗ୍ରାମର ସତ୍ତ୍ଵ ମାଆକୁ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କର କାନ୍ଦିବା)

ଦିଲି ସୁଆର ବାଜିଲା ଶଙ୍ଖ	ମୋ ମା'ମାନେ
ଏ ଗୋପପୁରର ମୁଁ ହେଲି ରଙ୍ଗ	ମୋ ମା'ମାନେ ।
ଉଠିଲ ସୁଆର ଦସିବ ନାହିଁ	ଦୟା ମା'ମାନେ
ନେକା ଛେଇ ଦେଲେ ହତ ଲୁଚିବ	ମୋ ମା'ମାନେ
ଗୁଁ ଡେଇଁ ଗଲେ ନୀଁ ଲୁଚିବ	ମୋ ମା'ମାନେ
ଆଣ୍ଟିଏ ପାଣିରେ ପଦୁଆଁ ଫୁଟେ	ମୋ ମା'ମାନେ
ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନରେ ଚନ୍ଦମା ଉଠେ	ମୋ ମା'ମାନେ
ଚନ୍ଦମା ବହୁନେ ପୃଥ୍ବୀ ଅନାର	ମୋ ମା'ମାନେ
ଏକା ମାତା ଲାଗି ଗୋପ ଅନାର	ମୋ ମା'ମାନେ
ଅର୍କୁନ ଗଛରୁ ଭାଙ୍ଗିଲି ଧାଟି	ମୋ ମା'ମାନେ
କେଉଁ ଦେଶ ମାତା କଣିଲେ ମାଟି	ମୋ ମା'ମାନେ
ସେଇ ଦେଶ ମୋତେ ଦିଅନ୍ତ କହ	ମୋ ମା'ମାନେ
ଲୁହାର ବାତ ମୁଁ ପଢନ୍ତ ଡେଇଁ	ମୋ ମା'ମାନେ
କାକ ପରକାରେ ଉଡ଼ି ଯାଆନ୍ତି	ମୋ ମା'ମାନେ
ମାହୁ ପରକାରେ କୋଲେ ବସନ୍ତି	ମୋ ମା'ମାନେ
ମା' ବୋଲି ଥରେ ଡାକ ଆସନ୍ତି	ମୋ ମା'ମାନେ
ଅଧିନ କୁହୁଡ଼ି ମନ ବରପା	ମୋ ମା'ମାନେ
ଅଭୁ ଆସିବାକୁ ନାହିଁ ରରସା	ମୋ ମା'ମାନେ ।

*

(ପିତେଇପୁର, ବାଲେଶ୍ୱର)

*

(କୁଣ୍ଡ ଟାଇନ୍)
(ଚନ୍ଦମା ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସଗଳରୁ)